

Асоціація американських юридичних шкіл

Ідея конституції

Автор(и): Ганна Фенішел Піткін

Джерело: *Journal of Legal Education*, Vol. 37, No. 2 (June 1987), pp. 167-169

Опубліковано: Association of American Law Schools

Постійний URL: <http://www.jstor.org/stable/42892886>

Доступ здійснено: 21-12-2016 16:37 UTC

JSTOR є неприбутковим сервісом, який допомагає науковцям, дослідникам і студентам знаходити, використовувати та опрацьовувати широкий діапазон матеріалів у надійному цифровому архіві. Ми використовуємо інформаційні технології та інструменти для підвищення продуктивності й сприяння новим гуманітарної формам освіти. Для отримання інформації про JSTOR, будь ласка, зверніться на support@jstor.org.

Ваше користування архівом JSTOR означає, що ви приймаєте умови використання, доступні за посиланням <http://about.jstor.org/terms>

Асоціація американських юридичних шкіл співпрацює з JSTOR для оцифрування, збереження та розширеного доступу до журналу *Journal of Legal Education*

Ідея конституції

Ганна Фенішел Піткін*

Потреба бути сьогодні вкрай стислою мене більш ніж влаштовує. Бо що стосується ідеї конституції, якщо я щось знаю взагалі, то, без сумніву, я є їжаком (який «знає багато про щось одне»), а не лисицею (яка «знає про багато що»)¹. Усе, що я можу запропонувати, це той факт, що наша ідея про те, чим є конституція, неминуче пов'язана з тим, як ми «заввичай» – тобто природно, спонтанно – використовуємо слово «конституція» і пов'язані слова; а також що моделі використання таких важливих, абстрактних і політично спірних понять завжди містять глибокі суперечності. Отже, аби зрозуміти, що таке конституція, слід не шукати кришталеву серцевину чи сутність однозначного смислу, а дивитись саме на неоднозначності, специфічні протиставлення, які допомагають цій специфічній концепції тримати нас у напрузі.

Зокрема варто звернути увагу на два застосування слова «конституція», які, як може здатися на перший погляд, не мають жодного стосунку до явно публічного й політичного предмету нашого інтересу, до Конституції Сполучених Штатів, незалежно від того, розглядаємо ми її як документ, двохсотріччя якого відзначаємо, чи як традицію його інтерпретації та публічної практики.

Перше з цих застосувань – «конституція» в сенсі будови чи засадничої структури, складових частин і як вони з'єднані між собою, характерної конструкції чи природи чогось. Стосовно особи «конституція» може означати або фізичну тілобудову (ми кажемо, що хтось має «міцну» чи «тендітну» конституцію), або темперамент, риси характеру. Щодо спільноти застосування терміну «конституція» в такому сенсі означає характерний спосіб життя, національний характер народу, його етос чи фундаментальну сутність, продукт його неповторної історії та соціальних умов. У цьому сенсі наша конституція є не стільки тим, що ми *маємо*, скільки тим, ким ми *є*. Гадаю, це – той смисл, який Чарльз Макілвейн мав на увазі під «античною» ідеєю конституції; не сумніваюсь, що він мав на увазі *політію* Аристотеля, яка посилається не на основний закон чи осереддя суверенітету, а на особливий колективний спосіб життя *полісу*, його спосіб соціальної та політичної артикуляції як спільноти.² Коли Аристотель писав свою «Афінську Конституцію», він описував насамперед історію цього міста.

Друге застосування слова «конституція», яке заслуговує на нашу увагу, є його функцією як дієслівного іменника, що вказує на дію чи діяльність конституювання – тобто заснування, творення, формування чогось наново. У цьому сенсі наша конституція не є ані тим, що ми маємо, ані тим, ким ми є, а радше тим, що ми *робимо* – або принаймні *можемо* робити. Це є одним із аспектів людської спроможності діяти, запроваджувати нововведення, розривати причинно-наслідковий ланцюг та започатковувати щось безпрецедентне.

Як ці два застосування слова «конституція» – як засадничі риси чи спосіб життя та як діяльність із конституювання – висвітлюють політичний та юридичний сенс «конституції»? Друге застосування слугує нагадуванням, що конституції *створюють*, а не відкривають. Вони не падають дивним чином з неба і не виростають у природний спосіб серед виноградної лози; вони є творіннями людей, продуктами домовленостей, вибору, специфічної історії конкретного народу і (майже завжди) політичної боротьби, в якій хтось виграє, а хтось програє. Дійсно, у цьому ключі можна було б навіть стверджувати, що наша конституція є радше тим, що ми робимо, а не те, що ми створюємо: ми весь час (ре)формуємо її через наш колективний чин. Наша конституція є нашою діяльністю (чи радше тим, що є у нашій діяльності тривкого); чужоземець дізнається про її принципи, спостерігаючи за нашою поведінкою.

* Ганна Фенішел Піткін – професор політології Каліфорнійського університету в Берклі. Цю статтю було підготовлено для програми пленарних засідань «Ідея конституції», проведених у рамках щорічної зустрічі Асоціації американських юридичних шкіл у Лос-Анджелесі 5 січня 1987 р. Статтю підготовлено з розшифровки усних реплік без кваліфікування й цитування, яких можна було б очікувати у формальній статті.

¹ Sir Isaiah Berlin, *The Hedgehog and the Fox* (New York, 1957).

² Sir Charles Howard McIlwain, *Constitutionalism: Ancient and Modern* (Ithaca, N.Y., 1947).

Дивлячись з цієї перспективи, в конституції немає нічого священного чи непорушного. Наші «батьки-засновники» були людьми, а не богами, і той мандат, який вони реалізували, створюючи нашу Конституцію, так само латентно належить і нам, у нашій звичайній людській здатності творчо діяти, особливо коли ця творчість спільна та колективна. Ми є видом, який уконституює себе, який колективно формує себе, не тільки генетично через розмноження, як роблять усі види, а й культурно, через історію. Гадаю, це те, що мав на увазі Маркс, назвавши нас «видом буття», і що мав на увазі Аристотель, коли назвав людину «політичною твариною». Я набагато більше відрізняюся від жінки стародавнього Єгипту, ніж моя кішка від її кішки, бо я великою мірою є продуктом своєї культури, яку формувала історія, що минула від того часу. Для більшості з нас майже завжди наше творення історії та формування виду є, звичайно, мимовільними, випадковим та побічним продуктом безлічі актив нашої приватної діяльності. Але наша здатність до людського самоконституювання найповнішою мірою реалізується, коли вона здійснюється свідомо, навмисно та колективно. В цьому сенсі «конституція» є активацією та уповноваженням, заклик до нас реалізувати свої повноваження як співзасновники, а також до виконання своїх обов'язків.

Утім, конституювання не означає просто робити що кому заманеться, виражати в дії будь-який порив чи схильність. Аби конституювати замало лише стати активним у певний момент – потрібно створити щось таке, що триватиме довго, і в людських справах це неминуче означає щось, що приймуть інші та що вони передадуть далі. Якщо ми не досягнемо успіху у створенні – разом з іншими – чогось тривалого, інклюзивного, принципового й фундаментального, це означатиме, що ми не досягли успіху в *конституюванні* будь-чого.

Таким чином, ми повертаємося до «конституції» як фундаментального етосу чи вдачі. Бо не кожен зроблений нами вибір – яким би активним, інноваційним чи свідомим він не був – потрапляє виразити реальні потреби чи базові зобов'язання того, хто обирає, незалежно від того, ким він чи вона є – однією людиною чи цілою політією. Отже, хоча конституювання завжди є вільною дією, те, як ми здатні конституювати себе, глибоко пов'язано з тим, як ми вже уконституювані нашою власною особливою історією. Тому те, що наша конституція є священною й вимагає нашого шанобливого визнання, зрештою має сенс. Якщо ми помиляємося в тому, ким ми є, наші спроби конституювати зазнають невдачі.

Тож ось вам пісенька їжака: конституція, яку ми маємо, залежить від конституції, яку ми творимо, яку робимо, і якою ми є. Без того що ми *робимо*, те, про що ми думаємо, що *маємо*, є безсилим і незабаром зникне. Без поваги до того ким ми є – як фактично, так і потенційно – те, що ми робимо, стане катастрофою. Знехтуйте будь-яким із цих вимірів, і ви отримаєте дуже хибну уяву про ідею Конституції Сполучених Штатів.